

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Várkar L. könyv- és papírkereskedése Csikszereida, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.

— Telefon hívószám 20. —

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. ÉLTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)

Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.

Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak

Kéziratok nem adatnak vissza.

Erdély gazdasági reorganizációja és a hadikárok megtérítése.

A szomorú emlékeztető és gyalázatos erdélyi oláh betörés rengeteg kárának megtérítése olyan kérdés, mely nemcsak az anyagilag súlyos veszteségeket szenvedett erdélyi, tulnyomóan székely lakosságot érdekli, de amelynek foglalkoztatnia kell a jelenlegi kormányt is. Az elmenekült lakosság az egész ország rokonszenvéből és az akkor ellenzéki politikusok állásfoglalásából sarjadzó reményében hisz az állami kártalanításban. Reménységét fokozta a megindított s részben már le is zajlott hivatalos kárfelvétel s legujabban pedig bizakodó reménység töltheti el őket az új kormány életbelépése, mely megalakulásakor élénk — de azóta lanyhuló — figyelemmel foglalkozott az erdélyi minisztérium felállításával. A politikai helyzet mai kialakultságában nem lehet többet remélnünk, mint hogy Erdély rekonstrukciójának kérdését egy erdélyi kormánybiztosság felállításával fogják megvalósítani. És itt nyomban megállapíthatjuk, hogy a megoldásnak ez a külsőleg kevésbé tetszetős formája kielégítő és eredményes lehet, ha annak belső tartalma helyesen adatik meg.

Lényeges kérdés csak az lehet, hogy akár egy létesítendő erdélyi minisztérium, akár a sokkal valószínűbb kormánybiztosság miként fogja kártalanítani az erdélyi menekülteket. Maguk a kárt szenvedettek abban a reményben élnek, hogy a károkozás alapján őket közvetlenül vagyis pénzzel, vagy esetleg elpusztított javaik helyreállításával fogják kártalanítani. Szó sincs róla, ez volna a legmértányosabb és általunk is óhajtott módja a kártalanításnak. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy az északkeleti vármegyékben 1914. felén és a következő év legelején volt az orosz invázió, mely még az erdélyi oláh invázióknál is nagyobb károkat okozott, s az ottani kártalanítás érdekében sem történtek még lépések, nyilván látható, hogy a hadikárok megtérítésének kérdése csak a háború után fog megoldásra kerülni. A kártalanítás módjára és mértékére nézve nincsen konkrét támpontunk. Ez nyilván az ország pénzügyi helyzetétől fog függni. Meggondolandó azonban, hogy Erdélyben nagy számu existencia ment tönkre annyira, hogy annak talpraállítása a hadikárok megtérítéséig lehetetlen. Éppen ez oknál fogva volna kívánatos, ha az állam, illetve kormány leszögezvén azt az előző kormány által is hangoztatott álláspontot, hogy: „a háború után mindenki megkapja azt a károkozást, melyre jogos igénye van és egyetlen polgártól sem kívánja az állam segítő kezét megvonni“, s ennek

megfelelően azok a károsultak, kiknek existenciájuk semmisített meg, még a háború befejezte előtt kapják a kártalanítási összegnek legalább egy részét. E tekintetben Németország kitűnő példát ad, amennyiben ott a keletporoszországi károsultak között már eddig is előzetes segély címen közel 500 millió márkát osztottak szét, hogy az elpusztult birtokokon a gazdálkodást ismét meglehessen kezdeni.

Volna ezenkívül még egy másik módja is az előzetes kártalanításnak, és pedig akként, hogy a hatóság részéről vitán felül megállapított károkozásról egészben vagy részben elismervényt kapjanak a károsultak, melyeknek pénzügyi viszonyok között éppen nem ütköznek nehézségbe.

Mindezekon felül pedig az erdélyi kártalanítási akciónak legfontosabb feladata lesz: intézményszerűen fejleszteni és megerősíteni Erdély gazdasági helyzetét. A miként a nemzetiségek gazdasági fellendülésének faji öntudattól áthatott szervezettségük volt a nyitja, azonképpen a magyarság laza és gyakran széthúzó összműködése nem tudott eredményes lenni.

Mindezeknek alapos átértésére csak erdélyi ember hivatott s ezért örvendünk, hogy a belügyministeri székben ezuttal is erdélyi, sőt székely ember ül. Az új belügyminister: Ugron Gábor nem évtizedes politikai múlt és összeköttetés révén került a díszes polcra, hanem fiatalon és korán feltűnt tehetségével. A feladat, mely előtte áll, olyan grandiozus, hogy alkalmas annak sikeres megoldásával maradandóbb multat hagyja maga mögött, mint eddigi politikusaink bármelyikének. Mi és velünk egész Erdély nagyon sokat remél a „nagy rabonbán“ fiától s hisszük, hogy amiként igyekezni fogunk szellemi előfutárjai lenni e lap hasábjain a megvalósítandóknak, azonképpen lehetünk szorgalmas krónikásai is a megvalósított eszméknek.

Ugron Gáborra, az új belügyministerre azért hárulnak fontos feladatok Erdély gazdasági megerősítésében, mert ő a kormány egyetlen erdélyi tagja, másfelől pedig a létesítendő erdélyi kormánybiztosság is az ő fenhatósága alatt fogja munkáját végezni. Hiszük és reméljük, hogy Erdély gazdasági reorganizációja dicsőséggel fog az Ugron Gábor nevéhez fűződni.

— Választójogi tüntetés Budapesten. Szerdán mintegy 25,000 munkás vonult fel a főváros utcáin, hol zajos és pusztító tüntetéseket rendeztek. A socialisták szónokai az összetört vilamos kocsi tetejéről izgató hangu

dikciókat tartottak, mire a felizgult tömeg utcaszámra beverte az ablakokat, zuzott, tört és rabolt. Egész sereg kereskedő üzletét fosztották és rabolták ki. A kár legalább is több százezer korona, mit a kormány megfizet. A károsult kereskedők aligha éltetik a radikális választójogot és a fővárosi vagyonbiztonságot. Szép a háború is, de az itthonmaradtak tüntetése — úgy látszik — mégis érdekesebb olvasmány. Milyen jó, hogy ha már a háború nehéz sebeit nem lehet meggyógyítani, legalább jut arra, hogy egy megrendezett tüntetés pusztításait a kormány megtérítse. Emellett kitűnő precedens is.

— Az új főispán. A király Ugron András Marostorda vármegye tb. főszolgabíráját Csikvármegye főispánjának kinevezte. Ez a hír a vármegyében köznyugvást keltett, mert igaz ugyan, hogy az új főispánt vármegyénkben aránylag kevesen ismerik, de azok a hírek, melyek kinevezését megelőzték, egytől-egyig alkalmasak arra, hogy az új főispán iránt táplált reményeket valóra váltsák. — Ugron András Ugron Gábornak, a rabonbán nagy székelynek a fia, édes testvéröccse Ugron Gábornak, a belügyminiszternek. 32—34 éves nőtlen fiatal ember, ki már hosszabb idő óta Marostorda vármegye megválasztott szolgabírája. Atyja nagy nevén kívül annak kiváló tulajdonságait is örökölte. Neve Marostordában előnyösen ismert és nagyrabecsült. Kinevezése nem meglepetés, mert a jelöltek között az ő neve volt a legrealisabb, csupán az a kérdés nem volt eldöntve, hogy Besztercze-Naszód vagy Csikmegyében legyen-e a főispán. Tekintve azt, hogy Ugron András fiatal, tehetséges, tette kész ember, a belügyminiszternek testvéröccse, e helyzetből adott kitűnő összeköttetései révén és a székelyek iránti lángoló fajszeretete folytán rendkívül kedvező kilátások nyílnak az oláh hordák által tönkretett, de már újjáéledő Csikvármegye elé. Ugron András a 67-es alkotmánypárt tagja. A kormánynak választásánál a csiki főispán személyét illetőleg e tekintetben is igen szerencsésnek tartjuk. Budapesti tudósítónk Ugron András kinevezését táviratilag közölte a Csiki Lapokkal és a közönség által kellemesen fogadott hír rövid pár perc alatt az egész városban ismert lett. Az új főispán minden valószínűség szerint már a legközelebbi napokban megérkezik és elfoglalja állását.

— Arz vezérkari főnök a székely vadászászlóalj tulajdonosa. Illetékes helyről értesülünk, hogy Ófelsége Arz Arthur br. vezérkari főnököt születésnapja alkalmából a 23. tábori vadászászlóalj tulajdonosává nevezte ki. A 23. vadászászlóalj székelyekből egészítődik ki és az első tábori vadászászlóalj, a melynek immár tulajdonosa van.

Gyalóky Sándor főispán felmentése.

Csikszereda, július 5.

Hirt adtunk már arról, hogy Gyalóky Sándor főispán a megváltozott politikai viszonyok következtében állását rendelkezésre bocsajtotta. A király Sándor János belügyminiszter előterjesztésére most állásától felmentette és neki a háboru alatt kifejtett kiváló és eredményes működéséért a II. osztályú polgári hadi érdemkeresztet adományozta.

Gyalóky Sándor több mint hét évig volt Csik vármegye főispánja és e hét évből három esztendő a világháboru nehéz, idegölő napjaira esett. 1910 év tavaszán a csikszeredai kir. törvényszék elnöki székében találta elhivatása és midőn a törvényhatósági bizottság nagy ünnepélyességgel instalálta, tapasztalatokban gazdag, hosszú igazságügyi szolgálatra tekintett vissza. Ez a hosszú igazságügyi szolgálat már eleve garancia volt arra, hogy főispáni állásában, gondosan kerülve a pártpolitikai harcokat, szemei előtt a vármegye belbékéje és békés fejlődése fog lebegni.

Most, mikor megváltik állásától és eltávozik körünkből, jó lélekkel megállapíthatjuk, hogy programbeszédében foglaltakhoz hű maradt és egész munkarejével a vármegye közérdekét szolgálta.

Mindenkor igyekezett pártatlan és igazságos lenni és közismert az a fáradhatatlan tevékenysége, melylyel a vármegye közügyeiben a legnagyobb odaadással és szívós kintartással, egyéni súlyának latbavetésével eljárta. A vármegye háza mai kibővítésében és felépítésében igen tevékeny és eredményes munkásságot fejtett ki és a háboru kitörése akadályozta meg annak a vármegyének életében korszerűsítő tervnek kivitelében, mely a csikszeredai és gyergyói közkórházak modern, nagyszabású kibővítése, fejlesztése és felszerelése által gazdagította volna vármegyénket két rendkívül fontos közintézménnyel.

A háboru kitörése miatt ugy ezen, mint más közérdekű ügyek lekerültek napirendről és a majdan elkövetkező béke idejére maradtak.

A háboru alatt Gyalóky főispán a sakszorosan megazaporított főispáni ügykör lelkiismeretes és igazságos ellátását felelősséggel teljes buzgalommal és pártatlan kintartással vezette. Az oláh orvtámadás, mely az egész háboru alatt állandóan kísértett, a mult nyáron megtörtént és a szerencsétlen körülmények között lefolyt menekülés sok keserűséget hagyott hátra. E nehéz napokban Gyalóky Sándor főispán minden lehetőt elkövetett, hogy az éjnek idején betolakodott ellenség elől az evakuálás megtörténhessen. Az idő rövidsége miatt természetesen ez nem mehetett simán, bár a főispán az utolsó percig helyén maradt és a legutolsók között csak akkor hagyta el helyét, mikor már a működő katonai parancsnokság három ízben hívta fel a távozásra, sőt a parancsnokság már visszavonult.

A rövid életű oláh uralom után megkezdődött az újjászervezés nagy munkája és igen nagy lépésekkel halad előre. Gyalóky főispán az oláhok kiverése után rövid pár nappal már visszaérkezett az akkor még égő Csikszeredába és azóta ezernyi nyomorúság között, családjától távol, fáradhatatlan szorgalommal és ambícióval igyekezett megoldani a legsúlyosabb feladatokat. Minden lépésében a kötelességteljesítés és nemes intenciók vezették. Nem ismert fáradtságot és nélkülözötte a legcsekélyebb kényelmet is.

Minden erejével arra törekedett, hogy a lehetőség szerint a normalis élet mielőbb helyreálljon és a szenvedések elviselhetők legyenek.

Bizonyára neki esik legrosszabbul, hogy távozásakor nem láthatja vármegyéjét abban a virágzó, megelégedett állapotban, melyben a háboru előtt volt és amelyet az alattomos ellenség bemocskolt, szétrombolva hosszú évtizedek békés munkájának eredményét.

Már a háboru előtt gondosan kerülte a politikai ellentétek felkavarását és ez nagy mértékben sikerült is neki. Hét esztendői főispán-sága alatt mindenkor a jogos magánérdek védelmezője volt, különösen sok jót tett azokkal, kik hozzáfordultak. Távozása után nagyon sok

igaz tisztelőjét és barátját hagyja itten, akik mindig megbecsülték benne nemes intencióit, őszinte, becsületes politikáját, feltétlen jóindulatát és fáradhatatlan munkásságát.

Sándor László főkapitány.

Csikszereda, július 4.

Lapunk legutóbbi számában röviden foglalkoztunk a fővárosi sajtó azon híreivel, mely a csiki főispánságra vonatkozik. Most egy június 25-én postára tett levelet vettünk dr. Sándor László rendőrtanácsos urtól, ki arról értesít bennünket, hogy neki egyáltalában nincs szándéka elhagyni a fővárosi államrendőrséget, annál kevésbbé főispánnak lenni. Küldöttség Csikból sem megőzéstől, sem megbízás nélkül, sem pártkörökben, sem minisztereknél nem járt a csiki főispán személye érdekében és a fővárosi sajtóban erről megjelent közlemények nem egyebek pusztá kitalálásoknál.

A magunk részéről készséggel közöljük e sorokat, bár sokakkal együtt egy percig sem hittük, hogy dr. Sándor László ott hagyja fényes karriert ígérő pályáját, mely okból lapunkban nevét sem közöltük. Kétségtelen azonban, hogy örömrünk igen nagy lett volna, ha dr. Sándor László lett volna az új főispán, mert hiszen izig-végig csiki ember, aki szívünkhöz nagyon közel áll, ismeri szívünk minden dobbanását és megérti minden ember ügyét-baját. Fiatal, tetterős, modern és socialis gondolkozású, széles látókörű és sokoldalú képzettségű ember, aki mindenkor pártatlan készséggel és figyelmességgel áll a közös és jogos magánérdek szolgálatába. Igen nagy nyeresége lett volna tehát e vármegyének Sándor László főispán-sága, mert ragyogó képességei, erős socialis érzése, független vagyoni állása már eleve a biztos sikert jelentették volna.

Személye szerte e vármegyében így is igen közkedvelt és előnyösen ismert,

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCÁJA.

Védencem.

Csikszentkirály, 1929. szept.

Cserepes parasztház galambbugos székelykapujában ült, fejét féloldalt hajtotta és sirt. Hosszu szakála, így ültében a térdét érte s egy kutya, talán a saját kutyája, ugatott reá. Ruhája elnyűtt muzsik ruha, lábbelije valami katonabakancs féle, madzaggal megkötve azt mutatja, hogy messzi utról gyalogolhatott ide. Szemeiben a bosszu és a fájdalom tüze égett.

A szomszédok a garádra könyökölve nézték tépelődését, de nem merték még vigasztalni se, akkora tisztelettel bámultak reá.

Valami részvét vagy kíváncsiság féle hozzáhúzott, hogy megszólítsam.

— Nos, öreg, min busulunk annyira, hiszen nem veszett el még a világ?

— Csak már elveszett volna, sokkal jobb volna akkor nekem.

— Ugyan hát mi történt?

— Nem mondhatom én azt itt el uram, hanem ha tudni akarja, akkor jöjjön velem egy darabon, ugyis vándorutra indulok és elmondom önnek történetemet. Megérdemli, hogy meghallgassa, mert felette érdekes.

Az akácszegélyes utcán mindegyre visszaneztem s minden visszapillantásnál nagyot sohajtott. Soká tartott a mig szóbeszédre adta magát, de aztán annál szaporábban ontotta a szót.

Most aratáskor lesz tizennégy esztendeje, hogy elmentem a világháboruba. Ott harcoltam legjavába Lublin alatt, mikor a csata hevében egyszer csak azt vettem észre, hogy a kozákok körül fogtak bennünket és vinni akarnak. A sapkátam a földhöz vágtam és a dübölt nagyot káromkodtam, de látva, hogy

nincs mit tenni, megadtam magamat és türtem, hogy a muszkák szépen elkisérjenek. Az utban káromkodtam, ahogy csak egy honvéd-huszár bir, de nem használt semmi. Menni kellett.

Itthon hagyott fiatal menyecske feleségemért nagyon fájt a szívem és nehányszor meg is próbáltam a szökést, de nem sikerült, mert mindig elfogtak és megbüntettek. Vártuk, vártuk a végét a háborunak, de csak nem akart sehogyse vége lenni s már nem is volt reá reményünk, hogy valaha vége legyen, mikor egyszer csak nagy váratlanul, amint jött, el is mult, vége lett. Olyan hirtelenül történt, hogy nem is akartuk elhinni, hogy igaz legyen.

Feodora mikor meghallotta, hogy a foglyokat szedik össze a faluból, sirni kezdett és kérlelt, hogy maradjak ott nála, hiszen olyan jól gondoztam a gazdaságát. Mi lesz most vele? Nagy fekete orosz szemeivel olyan kérlelőleg nézett reám, hogy nem voltam képes megtagadni a kérését.

— Majd ha a termést learatjuk, akkor én is veled megyek — mondá s erre a beszédre úgy megálltak a lábaim, mint a cövek, mozdulni sem bírtam.

— Végeztem a gazdaságban a dolgomat, mint addig és nem törődtem vele, hogy a többiek lassanként mind elmennek a hazájukba. Egyszer csak azt vettem észre, hogy az egész faluban csak magam vagyok a foglyok közül. A nacselnik el akart fogatni, de Feodora valami taksát fizetett értem s azután békében hagytak, nem háborgatott senki. Feodora gazdag nő volt és én úgy szerepeltem mint a férje, de nagyon rászoktam a wutky ivásra és addig mélyedtem bele mind jobban-jobban, amig aztán elkezdtem Moszkvába jární mulatozni és a vagyonnak nagy részét elvertem. Buskomorrá tett az is, hogy gyermekünk sohasem született és nem volt semmi Feodorán

és vagyonán kívül, ami Oroszországhoz kötött volna. Feodora buskomor lett és a száraz betegség lesoványította, elcsunytotta annyira, hogy már nem szerettem és ez annyira bánította őt, hogy ágnak dőlt és sokáig feküdt betegem, mig végre meghalt. Vagyona roncsából rendeztem neki temetést s éppen a beszen-telésnél tartott a pap, mikor egy ilyen rongyos, de törökruhás férfi berohant a halottas házba és egy görbe handzsárral a halott arcába vágott. A nép elfogta s kiderült róla, hogy abban a pillanatban örült meg, mikor átlépte háza küszöbét. Tíz évi török rabságból szabadult meg. Leütötte egy fogoly társát török fogságban és ezért volt ott tiz évre elítélve.

Mindezek láttára elfogott a rémület és elosontam onnan, de különben is hazajöttem volna már, nem volt ott semmi keresni valóm.

Itthon csakhamar rá találtam a portámra s igen megörültem mikor a feleségemet az udvaron megláttam. Kissé elhízott, kissé öregedett, de azért csak olyan, a milyen volt. Örömemben azt sem tudtam, hogy kezdjem a dolgot, hát bizony minden kertelés nélkül hozzáugrottam és megcsókoltam. Több sem kellett az asszonynak, adott egy nagy nyaklevest és szitkozódott is hozzá.

— Szedte-vette csavargó mihasznája, még megcsókol a saját portámon. Engem nemes Ladányi Mihálynét, a falu birájának a feleségét. Na várj te gézengúz, majd ülsz ezért a dutyiban.

— Egészen elhültem e szavak hallatára, de aztán mégis csak megembereltem magamat.

— Na ne izélj Tera, hiszen én volnék az urad, hogy lehetett engem elfelejtened, hiszen tudod, hogy a háboruban voltam.

— Csak hordja el kend magát, mert ha jönni talál az uram, akkor tudom, nem lesz kedve itt meséket mondani.

ki évtizedek óta a fővárosba vetődött székeltestvéreinek állandó segítőtje volt és aki legutóbb, a végtelenül nyomorúságos és elszomorító menekülés alkalmával, csiki testvérei ezreinek volt lelkes szószólója, kalauza, vigasztalója és eredményes támogatója. Sokakkal tett jót, akik nagy hálával gondolnak vissza személyére és arra a szíves készségre, melylyel minden dolgát derűs jókedv között végzi.

Bizonyára Sándor László sem gondolta, midőn a fenti sorokat nekünk írta, hogy Budapest székes-főváros diszes és a legnehezebben elérhető főkapitányi állása oly közel áll hozzá. Boda Dezső váratlan lemondása és nyomban utána dr. Sándor László rendőrtanácsosnak főkapitánnyá történt kinevezése oly váratlanul és gyorsan következett be, mint a milyen gyors fordulatok csak a politikában szoktak előfordulni.

Régen tudott dolog és a közvélemény előtt rokonszenves volt, hogy dr. Sándor László rendőrtanácsos az, ki Budapest roppant felelősségteljes, széleskörű tudást és modern socialis gondolkodást igénylő főkapitányi állására ki van szemelve. A választás valóban méltó embert ért, kinek kinevezése egy a fővárosi sajtóban, mint az egész országban osztatlan örömet keltett.

Örömrünk azonban nekünk, székeltestvéreinknek a legnagyobb, kik benne a székeltestvérek faj szellemi kiválóságát, nagyszerű képességét, erős akaratát, páratlan munkabírást és modern gondolkodását megtestesítve látjuk. Sándor László elérte azt a magas polcot, mely egy tisztviselő pályára elérhetetlennek látszó zenitjét képezi. Kinevezése alkalmából őszinte meleg érzéssel kívánjuk, hogy pályáján, mely most lesz igazán tövises és nehéz, a tőle megszokott kitartással, körültekintéssel és páratlan energiával a legjobbat eredményeket érje el és mindazokat a messzemenő reményeket, me-

Kivettem a leveleket, amiket még a fogásba küldött nekem és felmutattam.

— Nini, hisz csakugyan te vagy Ádám, de nem tehetek róla, hogy holt híradet keltették és halottnak nyilvánítottak. Nincs bizony neked itt semmi keresni való, mert ami itt van, az mind közös szerzeményünk a mostani urammal és abban neked, mind meghaltak semmi részed nincs.

— Meghaltam tehát — gondoltam magamban és kitámolyogtam az utcára, de a lábaim nem bírtak; le kellett ülnöm oda, ahol beszélgetni kezdtünk és még szerencse, hogy valaki szóba egyeledett velem, mert már azon törtem gondolataimat, hogy visszamegyek és agyon ütöm azt a némbert.

— Ne tegye azt soha, hanem inkább perelje magát vissza jogaiba.

— Nem perlek én jó uram, hanem visszamegyek Oroszországba, ott megélek egész könnyen, mert kiismerem magamat, talán még jobban mint idehaza. Itthon ugyanis senki a nevem, eltemettek, kitagadtak, talán meg is érdemeltem, nem tudom, de annyit tudok, hogy nagyon rosszul esik ez nekem és megis bosszuszulnám, de magam is hibás vagyok, mert nem válaszoltam az asszony leveleire három esztendeig, míg aztán ő is megunt és nem írt többet.

Néhány szóval még vigasztaltam, aztán hagytam utjára menni.

Most itt ül a vádlottak padján kettős gyilkossággal vádolva. Némileg bosszantja, hogy éppen én vagyok a védője, én, aki tudom az oroszországi dolgokat is és emiatt esetleg nagyobb lesz a bűne.

Nem lesz nagyobb.

Kovács Ferenc.

lyek működése elé néznek, teljes mértékben mihamarább valósítsa meg.

Mi meg vagyunk győződve, hogy a Zrinyi-utcai palotába dr. Sándor László friss és egészséges levegőt visz be és Budapest közrendészete az elsők között lesz a világvárosok versenyében.

A hétről.

Harcok küszöbén.

„Nagy harc lesz. A Budapesti Hírlap az egyetlen kürtös, mely e harcra hívja a nemzetet.” Ezzel végződött a Budapesti Hírlap június 16-ik vezércikke. A másnapi vezércikk utolsó sorai pedig ezek voltak:

Erre az utra lépett rá az új kormány. Ezen az uton fogja hurcolni a nemzetet, a míg levásznak, lekopnak, leszakadoznak róla ezer éves történetének a kapcsai. Szocialistáink lapja még meg sem törölte a száját az italtól, amelylyel kocintott arra a szerencsés fordulatra, hogy a kormányhatalom demokratizálása sikerült s a kezükbe kerül: máris megfujja a harci trombitát a vármegyék, a községek ellen. Oda is a nemzetközi szocializmus diadalát kell bevinni. Így azután előbb meg lesz az ellentétes elemekből összerótt kormány; ez a kormány megcsinálja magának, ha lehet, a saját képére, heterogén töredékekből összerótt országgyűlést. Ez az országgyűlés a maga képére gyurja a vármegyéket és akkor készen lesz a munka: a nemzet egysége széthull elemeire. Egy háromszázados politika diadalmaskodik, a német, aki most sir, hogy Magyarország a hegemonia a monarchiában. Nyugodtan alhatik, mert akkor készen leszünk Magyarországgal, hegemoniával, egységgel és nemzettel, küszöbén a fedért osztrák császárságnak. De előbb verek-szünk!

Mióta kusza rendezetlenségünkben úgy ránt rohantak a belső politikai válság eseményei, az összeesapó és megtorló hanghullámok zavarából tisztán, hatalmasan és szinte megrázó erővel, egyetlen hang emelkedik ki, mintha csak egy ember volna itt a maga helyén, egy ember tudná mit akar: Rákosi Jenő hangja.

— Mióta az ő felfogása szerint, veszedelem kerülgeti felszázados programját, melynek jel-szava: a magyarságért! naponta felharsan harci szövege, és lehet igaza, vagy nem igaza, bizonyos hogy páratlan erejével a halott lelkiismeretet sem hagyja illetlenül, még kevésbé az eleven lelkiismeretet, mely magyar. Nekünk, újságíróknak külön gyönyörűségünk naponta olvasni ezeket a szózatot megnyilatkozásokat, mert lehet bármi a politikánk, a felfogás különbözőségének még oly tág szakadéka választson is el, Rákosi Jenő az első magyar újságíró és harci tüze soha nem lobogott élenkben, kitartóbban és hatalmasabb lánggal, mint most, hetvenöt éves korában.

Ha a közönség pártállása szerint, rendületlen kitartásért fordul oly élénk érdeklődéssel a Budapesti Hírlap felé, a mi érdeklődésünknek van egy külön forrása: az újságíró érdeklődése az ily csodálatos emberi dokumentumok iránt.

Péter Pál nap Csikszoredán.

A vörös kereszt helyi bizottsága úgy külsőségeiben, mint eredményében imponans Péter-Pál napi gyűjtést rendezett. Az erkölcsi siker oroszlánréze a Hausmaninger Albert alezredes, helyőrségparancsnoké, aki kiváló szervezőképességének és fáradhatatlanságának adta bizonyosságát.

A szép kocsikorzó, a délutáni kerti ünnepség változatos műsora, mind Hausmaninger alezredes uréhoz fűződik. Ő adta tehát a kereteket, míg lelkes honleányaink és a közönség — élén a hadsereg itt időző tisztikarával — a tartalmat.

Helyszűke miatt nem áll módunkban, hogy mindazoknak a hölgyeknek neveit, kik a gyűjtésben valósággal versenyeztek, leközljük. Talán nem is ez a fontos, hanem az eredmény. Ez pedig anyagiakban is Csikszoredában példátlanul áll.

A perselyeket folyó hó 2-án 4 tagu bizottság bontotta fel és megállapította, hogy a perselygyűjtés meghaladja az 1700 koronát. Hausmaninger alezredes a kerti ünnepség tisztá jövedelme címen majdnem 1100 koronát juttatott a bizottsághoz úgy, hogy az egyes ado-

mányokat is figyelembevéve, a végeredmény meghaladja a 3000 koronát.

A bizottság a lezárolásról részletes jegyzőkönyvet vett fel s a pénzt addig is, míg a még künn levő gyűjtőik beérkeznek, az Agrár Takarékpénztár helybeli fiókjában helyezte letétbe.

A vörös kereszt helyi bizottsága legkedvesebb kötelességét véli teljesíteni akkor, midőn a nemesszívű közönségnek adományaiért a fáradhatatlan, lelkes hölgyeknek a gyűjtésért, Hausmaninger Albert alezredesnek a rendezés nagy és mesteriesen meghozott munkájáért, a 609-es tábortábor vezetéséért a jelzőtábláért, az Agrár Takarékpénztár főnök- és pénztárosnőjének a perselyek tartalmának összeszámolásánál kifejtett szíves és előzőkeny közreműködésükért és mindazoknak, akik a nap sikeréhez bármi csekély szívességgel hozzájárultak, — leghálásabb köszönetét nyilvánítja. Találja meg kiki a maga legszebb jutalmát a „Péter Pál nap” által felszárítandó könnyekben, — igen sok szenvedés és még több fájdalom enyhülésében!

Kovács Jenő,
a vörös-kereszt titkára.

Itt említjük meg, hogy Litzmann gyalogsági tábornok, hadseregcsoporthoz parancsnok a gyűjtés idejében a fronton tartózkodott, ahonnan a polgármesterhez a következő táviratot intézte:

Dr. Ujfalusi polgármester urnak

Csikszoreda.

Vörös kereszt ünnepélyhez a legjobb sikert kívánom. Minden jelenlevőnek, különösen szeretetreméltó polgártársainknak szíves üdvözlőmet a frontról küldöm. A muzsikák illedelmeseik.

Litzmann,
gyalogsági tábornok,
Csikszoreda város díszpolgára.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hír. Kovács János rendőrkapitány, kit a visszatérés alkalmával súlyos baleset ért, betegségéből felépülve, állását elfoglalta.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Csikvármegye közigazgatási bizottsága folyó évi július 9-én tartja rendes havi ülését.

— Előléptetések a határrendőrségnél. A király Korpos Rezső határrendőrségi segéd fogalmazónak a határrendőrségi fogalmazói címet, Zakariás István határrendőrségi felügyelőnek a határrendőrségi oktató-felügyelői címet és jellegű adományozta.

— Ünnepélyes istentisztelet. Vasárnap délelőtt a helybeli róm. kath. és ev. ref. templomokban a háború győzelmes befejezéséért és az aratás jó sikeréért ünnepélyes istentisztelet tartott, melyen megjelentek a katonai és polgári hatóságok fejei és tisztviselői.

— A repülőter zart terület. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy a repülőter és az ahhoz közelfekvő erdőben egyesek megjelentek, sőt a falusi nép állatokot foglalt. Az állomásparancsnokság ezután is figyelmezteti a közönséget, hogy a repülőter és az annak közelében levő erdőben járni úgy embernek, mint állatnak szigorúan tilos és életveszélyes.

— Ismeretlen katona hullák. Az ismeretlen katona hullák és a hadsereg kíséretében ismeretlenül elhalt polgári személyek XVIII. fényképcsoportja a fősolgabírákhoz és polgármesterekhez megérkeztek, ahol érdekeltek megtekinthetik.

— Gyergyóalfalu hadikölsön jegyzése. Gyergyóalfalu község közönsége, dacára az ellenség pusztításainak, hatalmasan kivette részét a hatodik magyar nemzeti hadikölsönből, gyönyörű példáját adva ezzel is az igazi magyar hazafiai lelkesedésnek. A község és közbirtokosság ugyanis 350,000 koronát, a róm. kath. egyház 300,000 koronát, egyesek Laczkó István helyettes községi jegyzőnél 48,450 koronát, a m. kir. postahivatalnál ugyancsak egyesek 11,950 koronát, így összesen 710,400 koronát jegyeztek, mely összeggel az eddigi hadikölsönjegyzések meghaladják az 1,500,000 koronát. A rendkívüli siker eléréséért különösen elismerés illeti meg Laczkó István helyettes községi jegyzőt, jelenleg csikrákosi körjegyzőt, ki a siker érdekében fáradhatatlan ügybuzgalommal dolgozott és lelkesített.

— A fürdő- és nyaraló közönség liszttel való ellátása. Az Országos Közélemezési Hivatal újabb a nyaraló és fürdőző közönség ellátását is szabályozta. E szerint a közönség a nyaraló- vagy fürdőhelyen liszttel vagy kenyérral elláttatni nem fog, hanem a szükséges mennyiségű lisztet mindenkinek magával kell vinnie. E célra a hatósági uton ellátottak az eddigi rendszertől eltérőleg két havi szükségletüket egy mennyiségben kapják meg s a szállításhoz szükséges igazolványt az arra illetékes elsőfokú hatóságtól minden nagyobb nehézség nélkül szerezhetik meg. Az ország határain kívülről jövő közönségnek is magával kell hoznia az ellátására szükséges lisztet. Ausztria és Magyarország között kölcsönösség alapján megegyezés jött létre. Az Ausztriából Magyarországra érkező egyének ha liszt vagy kenyérgyegyet otthonukban ellátják magukat, ezen jegyek az arra illetékes élelmezési tényezők által napi 175 grammos quóta arányában beváltak. Ugyaníly módon lattatik el a Magyarországból Ausztriába érkező fürdőző vagy nyaraló közönség is. A beváltott osztrák liszt- és kenyérgyegyek 8 naponként a Haditermény Részvénytársasághoz küldetnek a hatóságok által. A Haditermény Rt. a beszolgáltatott jegyeket az osztrák illetékes tényezőkkel számolja el s azok a liszt ellenértékét természetben fogják megteríteni az illetékes törvényhatóságnak.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi minster Szantó Albert kir. segédmérnököt mérnöké kinevezte.

— **Az összes alkalmatlan legénység elbocsátására vonatkozó legújabb rendelkezésről** ad hirt a Külügy-Hadügy ma megjelent rendkívül gazdag tartalmu száma. Ezenkívül Szana Sándor dr. az új orosz offenziváról, Feledi Sándor dr. mérnök hadapródjelölt a hadvezetés tudományáról értekezik, Szabó István dr. hadnagy a zalai honvédek karszti harcáról irt tárcát, Falk Richárd a fronton levő szappangyártásról és fertőtlenítésről, „Egy igazságügyi tiszt” a jogos védelemről, dr. Ungár Dezső ezredorvos egy érdekes vakbél operációról értekezik a lapban. Rendkívül érdekes aprótörténetek, altszettek érdeklő ügyek, az arató menetszázadok dolgai, tiszti cikkek bevásárlása, és sok más közérdekű közlemény, a rendeleti közlönyök tartalma, katonai tanácsok, hírek, stb. stb. egészítik ki a páratlan katonai hetilap legújabb számát. Előfizetési ára negyedévre 6. K. kiadóhivatala Üllői ut 11—13 szám alatt van.

Szerkesztői üzenetek.

Egy olvasó. A tárcát csak lapunk legközelebbi számában hozhatjuk. A jelenlegi kiszedett állapotban régen várt a megjelenésre.

Az intelligens magyar uri közönség napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP.

37 éves rendületlen és változatlan programja: **A magyarságért.** Ezt állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt. **Programcikkjei** egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai. **Tárcacikkjei, friss regényei** irodalmi értékűek és szórakoztatók.

Tudósításai frissiek, kimerítőek és megbízhatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos.

A Budapesti Hirlapnak, mely július elsejével új előfizetést nyit, előfizetési ára: egész évre 38 K, félésre 19 K, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér. A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-utca 4. szám.

Egy darab kétlovas fűkaszálo és egyszersmind

kéverakó aratógép

kitünő állapotban, eladó. Értekezni lehet Fosztó Géza tulajdonossal, Csikvárdotfalván. 1—3

Egy 16 markos sárga kezelt 7 éves

hátasló

3000 koronáért eladó, Csikszentdomokoson, Krausznál.

Sz. 7562—1917.

ai.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az erdélyrészi visszatelepítő bizottság által a csikmegeyi gazdák részére kiutalt 213 drb. járnas ökröknek kiosztása folyó évi július havának 14 ik napján délelőtt 9 órától kezdődőleg a csikszeredai földmives iskola havasalji majorjában fog megtörténni.

Felhivom mindazon gazdákat, kik megelőzőleg tett intézkedésem folytán ebbeli igényüket bejelentették, hogy a jelzett időre pontosan jelenjenek meg és a kiosztás helyére való kimenetel előtt nálam jelentkezzenek.

A kiosztandó ökrök csak készpénz fizetés ellenében vehetők át és pedig az alábbirt bizottság által megállapítandó becsértékben.

Az ökrök lebecsülése és osztályozására bizottsági tagokul kiküldöm: Szigethy Varga László visszatelepítő bizottsági kiküldöttet, De Place József gazdasági felügyelőt, Révész Gyula állategészségügyi felügyelőt, Vitályos György földmives iskolai igazgatót, továbbá az illetékes főszolgabírók által Csikszenttamás, Mindszent, Szentimre és Csikszentgyörgy községekből kijelölendő egy-egy szakértő gazdát, kik kötelesek munkálataik megkezdése végett folyó hó 13-án délután 2 órakor nálam jelentkezni.

Csikszereda, 1917 július hó 4-én.

Fejér Sándor
alispán.

Sz. 282—1917.

mj.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye magánjavainál nyugdíjazás folytán megüresedett számvevői állásnak a törvényhatósági bizottság által választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Javadalmazása:

Ha állásában még nem töltött el 4 évet: évi 2000 korona, ha állásában 4 évnél tovább, de 8 évnél rövidebb időt töltött: évi 2200 korona, ha állásában 8 évnél hosszabb, de 12 évnél rövidebb időt töltött: évi 2400 korona, ha állásában 12 évnél hosszabb, de 20 évnél rövidebb időt töltött: évi 2900 korona, s ha állásában 20 évnél hosszabb időt töltött: évi 3200 korona fizetés és 800 korona lakáspénz. Azonkívül igénye van a köztisztviselőket megillető háborus segélyre.

Ezen állásra csak azon csikmegeyi illetőségű székely honpolgárok pályázhatnak, kik az 1883. évi I. törvény-cikkben előirt minősítéssel bírnak.

Felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtsák, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Csikvármegye magánjavai igazgatótanácsához címzetten a magánjavak igazgató-ságához 1917. évi augusztus hó 5. napjának déli 12 óráig adják be, mert a később érkező kérvényeket hivatalból visszafogom utasítani.

Csikvármegye magánjavai igazgatótanácsa.

Csikszereda, 1917. évi június hó 18-án.

Fejér Sándor,
alispán, ig. tan. elnök.

NAGY FERENC

vegyesáruk kereskedése

Csikszereda, Apaffi Mihály-utca I. szám.
Özv. dr. Filep Sándorné házában (Sarok-üzlet)
Ablaküvegezés mérsékelt árban.

Szám: 1852—1917. vt.

2—2

Hirdetmény.

Csikvármegye alispánjának 4458/917. számú felhatalmazása alapján, a Csikszereda városnál üresedésben levő **főjegyzői, műszaki tanácsosi és számvevői állásokra,** illetve a főjegyzői és számvevői állások betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő aljegyzői és adótisztai állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtsák, hogy pályázati kérvényüket és pedig: a törvényhatósági szolgálatban állók, az illetékes törvényhatóság első tisztviselője, más közhivatali állásuak, hivatalfőnökök és az alkalmazásban nem állók azon járás főszolgabírója, illetve város polgármestere útján, mely járás vagy város területén laknak, Csikvármegye alispánjához címzetten hozzám folyó évi augusztus hó 15-ig annál inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Az alkalmazásban nem állók kérvényeikhez születési **anyakönyvi kivonatot, erkölcsi és hatósági orvosi bizonyítványt,** valamint **képesítésüket igazoló okmányokat kötelesek csatolni.**

A főjegyzői, műszaki tanácsosi és számvevői állás javadalma: évi 2600 korona fizetés, 700 korona lakáspénz és megfelelő háborus segély.

Az esetleg üresedésbe jövő aljegyzői állás a X ik, az adótisztai állás a XI ik fizetési osztály 3 ik fokozatába van sorozva.

A főjegyzői és aljegyzői állás elnyeréséhez az 1883. I. tc. 3. §-ban előirt főiskolai képesítés kell (ügyvédi oklevél, államtudományi vagy jogtudományi szigorlat vagy legalább a jogi 4 évi tanfolyamnak bevégezése és az államtudományi államvizsgának sikeres letétele).

A műszaki tanácsosnak mérnöki oklevéllel kell bírnia, míg a számvevői és adótisztai álláshoz középiskolai érettségi bizonyítvány és államszámviteli államvizsga szükséges. Ez utóbbi 2 éven belül utólagosan is megszerezhető, de ebben az esetben a választás csak ideiglenes jellegű.

Megjegyezni kívánom, hogy a főjegyzői és adótisztai állást élethossziglan, a többit az 1914—1919-iki ciklusra töltjük be. Az állás a választás után azonnal elfoglalandó, mit, ha a megválasztott tenni elmulasztana állásáról lemondottnak tekintődik.

A képviselőtestület fenntartja magának azt a jogot, hogy a meghirdetett állások betöltését a beérkező pályázatok esetében is mellőzze és új pályázat kiírását határozza el.

Csikszereda, 1917. május hó 25-én.

Dr. Ujfalusi Jenő,
polgármester.